

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen **vásárnap és csütörtökön.**
Elfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér Felévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Emberekről és állatokról.

Nemrég levelet kaptam a pusztáról, miután levelet olykor ott is szoktak írni. Ezúttal nem arról, hogy pöröljem meg a bognárt a kocsi irányában, sem pedig más eféle megbízás a levélben nem foglaltatott. Egészen más kértek benne: protekciót. Lám, a pusztát is idejutott már — méltóztatik talán gondolni. Azonban dehogy, nem jutott az még egészen oda. Mert álláshoz kérte ugyan a protekciót a levél, de másforma állásért. Egy kis helyért egy ütött-vert, kutyamódon élő, bódorgó pusztai lány részére az örültek házában. A lány annakelőtte cseléd volt, de egy éve kitört rajta az örület. Egyéb baja nincsen, mint hogy elbódorog, érthetetlen szavakat beszél s kószál a messzi mezőkön. Apja nincsen. A bátyját a katonaságtól épp azért eresztették idő előtt szabadon, hogy az otthoni eseményeket segíyezze, a legénynek azonban első dolga volt megházasodni s hogy ezt megtette, elverte az örült leányt hazulról. A lány kószál, ruhája letoszlik, néha vet rá valaki valami rongyot. Ha hazatéved, újból elverik s újból kiebrudalják. Ez a sorsa. Ennek a részére kellett volna hát egy kis utánjárás, hogy nem lehetne e bevinni olyan házba, ahol örültek laknak.

A levél írója lehetetlennek tartotta, hogy az ilyen kivert teremést, aki mellett bármely házörzö eb előkelő sorsú teremésnek mondható, ne karolná föl az állam.

Másnap azonban már igen csak megirhattam neki, hogy sok dolog van, amit lehetetlennek tartunk s mégis lehetséges — és ez a dolog is azok közé tartozik.

Az utánjárás nyomán azt a fölvilágosítást nyertem, hogy az állami intézetek a hasanló szerencsétlenek közül a közveszélyeseket tartják el. Akik piromaniakusok, vérontók, szóval akik árthatnak is. S még ezek is igen sokan vannak, úgy hogy az életveszélyes örült fölvétele is sok ellenőrzés mellett történik, nehogy egy csak állítólagosan életveszélyes kapjon helyet. Egy ilyen egészen szelíd örült fölvételeéről szó sincsen. A vidéki kórházaknál pedig ami úgynevezett „elmebeteg osztály“ van, az nem is az, aminek nevezik, hanem csak megfigyelő helyek, ahol a vidékről bevitt betegeket megfigyelik. Ha csendes természetűnek

találják a bajt, az örültet visszaviszik a falujába, ha pedig csakugyan életveszélyes, akkor fölvetelre jelentik s fölvetelét kéri. — Ugyanezt a község maga is megteheti.

Ezt a lányt, aki a szóban forog, természetesen sem orvos, sem község nem emelheti arra a rangra, hogy életveszélyes, mert hiszen senkit sem bánt szegény. Valótlant mondani nem szabad, hivatalos irásban pedig nem is ajánlatos. A leány senkire nézve sem életveszélyes, legföljebb reá nézve életveszélyesek azok a koncsorgó ebek, amelyek kódogarsaiban olykor a lábára iránt érdekfődnek.

Szóval, a leány marad ott, ahol van s idővel majd csak magához szólítja az Isten.

Az állatvédelem, ha nincs is magas fokon, de már mégis csak élhet valahogy az országban. Napnyugat felé pedig egészen lehetséges állapota van. London kutyakórházat tart fenn. Párisban egy állatbarát társaság pedig azon bajoskodik, hogy a nagyon megterhelt szekér elé fogott lovakon könnyítsen az által, hogy odafoгатja a rúd elé harmadik húzóul a maga lovát. Azért ugyan lehet, hogy van francia Párisban, aki éhen hal, de azt aligha lehetne joggal állítani, hogy a hozzátartozóik által kivert elmebetegek szabadon kódogorhassanak.

Nálunk pedig ez manapság még rendszer. Minden falunak megvan a maga bolondja, némelyiknek több is, és azok gúnyolásán, kergetésén, ütögetésén tanulgatja az emberszeretést nemzetünk virágának ama része, amely épp abba a faluba van beosztva nemzeti virágul — míg valamely jobbérzésű ember széjjel nem kergeti őket.

Ez azonban még csak hagyján. Hisz valamin nevelődni kell az ifjúságnak is. A rosszabb vége ott van a dolognak, mikor a nem közveszélyes örült közveszélyessé válik. Ez igen kellemetlen sor némelyikre, mert némelyek ilyenkor a nem közveszélyes örült kése alatt vérben elpusztulnak. Így aztán a közveszélyesség megállapításához nem is kell orvosi megfigyelés, nem kell napló, nem kell jelentéstétel s a többi. Semmiféle s a többi nem kell: az eljárás rendkívül egyszerű... Némelyeket gondolkodóba csak akkor ejt az ügyrend, midőn a két nap előtt hazabocsátott „nem közveszélyes“ örült ver agyon egy egész familiát. Ez pedig, a jó Isten tudja

csak, hogy hányszor történik meg egy év alatt az egész ország területén. Mert hiszen a szelidségük csak olyan, mint másé. Mindenki csak akker szelíd, amíg mérges nem lesz. Minden jobbra való bikáról szokás tudni, hogy jó állat az: nem bántja az embert. Milyhelyt azonban egy-két kocsi fölfordított, azonnal tudják róla, hogy de bizony mégis csak bántja az embert. A csendes örültet éri a faluban a gyerekgyűny naponta, utóbb elvadul, van ki meg is veri, s pár nap múlva öl. Pedig az orvos megesküdtött volna rá, hogy ilyest sohasem tesz — és az orvosnak is igaz: van Nem is tett volna ilyent sohasem, ha olyan helyzetben marad, mint volt az orvos keze alatt. A falun azonban más világ van. Ott a hazaküldött örültet a kisbíró is könnyű testisértéssel üdvözli mint aktabeli mellékletet s közben óhaját fejezi ki arra nézve, hogy „ugyan mér“ nem döglött már meg ott, ahun vót.“

Persze, hogy ez nem mindenütt így van, de van hely, ahol így van. És ahol még nincs is így, ott sem segíthet az állapotokon maga a közönség. A falvak lakossága sok helyen nagyobb pótdadót fizet, mint a nagy városok polgárai. Azoktól már bajos ilyen célra valamit követelni, mert ha akarnák, sem bírnák. Mert a közkötelességet nem egy két vagyonos ember gazdasága, hanem az egész község szegénysége szerint alkalmas nézni.

Ha pedig így keressük, akkor csak hamar ott vagyunk, ahol a debreceni mészáros, aki szerint a vásárban hatvan forint volt a nyereség, de kilencven a veszteség. Költődik a közpénz emide is, amoda is, de a bolondok azért csak szabadon kószálnak a városokban, falvakban, pusztákon.

E dolgok, természetesen, nem csinos történetek, de tessék elhiüni, hogy igazak. És ha már idáig jutottunk, akkor angyali könnyűséggel eliheti mindenki, hogy a humanizmus századában van hazánk is és abban élünk mi is.

Közigazgatási bizottság. Csongrád-vármegye közigazgatási bizottsága a f. hó 28-án tartotta e havi rendes gyűlését. Cs a t ó Zsigmond dr. alispán elnöklése mellett, a ki a nyári szabadságon levő főispánt helyettesítette.

A gyűlés rövid lefolyású volt s déli háromnegyed 12 órára már véget is ért, mert 1—2 fegyelmi ügyet kivéve, alig került más ügynevetet érdekes tárgya, a szakelődeményök túlfolyó része csak folyó ügyeket ölelt fel

Az első érdekes tárgyat Cicarićs Lajos dr. főjegyző terjesztette elő.

Ennek az ügynek a számai visszanyulnak a múltba, abba az időbe, mikor még Herczka Zsigmond és Szánthó Lajos voltak Szentes város aljegyzői, akik ellen aztán, valamint Szánthó János ellen is, a hagyatéki ügyekben tanúsított bizonyos rendellenességek miatt fegyelmi eljárást indítottak meg és folytattak le, melynek során Herczkát hivatalvesztésre, Szánthó Jánost pénzbüntetésre ítélték.

A belügyminiszter, akinek Herczka az ügyét megfeleltette, a fegyelmi választmányi ítéletet minden részében helyben hagyta egyben azonban, miután — kifejezetten — Herczkára nézve az okirathamisítás elkövetését is fentforogni látta, elrendelte, hogy ezekből az ügyiratok a kir. ügyészséghez tételesen át.

Mint hogy pedig a Magyar Elek, Herczka Zsigmond, Szánthó Lajos dr. és Szánthó János fegyelmi ügye egy aktaeszmét képezett, természetesen, hogy a vármegyéről ezt az egész aktaeszmét átették a kir. ügyészséghez, — ahol aztán — ez iratokat tanulmányozva, nem csupán Herczka, de a többi fent nevezettek ellen is meghozták a vád alá helyezési indítványt, melynek a törvényszék helyet is adott, úgy, hogy ma mind a négyen jogerősen vád alá vannak helyezve.

Köztisztviselő azonban közülük ma már csak Szánthó János birtoknyilvántartó, aki ellen a saját maga fegyelmi hatósága és a miniszter se látta fentforogni az okirathamisítás büntényét mert bizonyilyent nem is követett el.

De hát bizonyos, hogy jogerősen vád alá van helyezve; a törvény ilyen esetben az illető tisztviselőnek hivatalától való felfüggesztését rendeli el — a közigazgatási bizottságnak — akarva, nem akarva, alkalmaznia kellett Szánthó Jánossal szemben is a törvény rendelkezését: a fegyelmi egyidejű elrendelésével, kimondták a hivatalától való felfüggesztését.

A másik fegyelmi ügy a Belicai Tamás csongrádi állami népiisk. tanítóé volt, akit részlegeskedése és rendetlenkedése miatt, fizetésének 10 százalékát tevő pénzbírságra ítélte a várm. fegyelmi választmánya. A közoktatásügyi miniszter ezt az ítéletet azzal hagyta jóvá, hogy figyelemzetni rendel a nevezettet arra, melyszerint, ha ezután is túlságos mértékben adná magát a szesz italok élvezésének és mértéktelenebb életet nem élne, állásától fegyelmileg fog elmozdítani.

Közérdekű ügye volt a bizottsági tárgyalásoknak Csongrádvármegye 1901/1902. évi közüti költségvetésének megállapítása. A költségvetést, bevételei és kiadásai tekintetében minden részletkérdésre alaposan kiterjeszkedve, Albertényi Antal varm. főszámvéző ismertette azzal a világos tárgyalással, mely az ő előadásait rendszeresen jellemzi és amely lehetővé teszi mindenkinek a tárgy tisztáztatását. A bizottság egyhangúlag el is fogadta a költségvetést általánosságban és részleteiben.

A többi szakelőadomány nem sok időt vett igénybe és a gyűlés déli háromnegyed 12 órakor bezárult.

A villamvilágítás ügye.

Még be sem fejeztük cikkorozatunkban mindazt, amit a villamvilágítás ügyében el-

mondani akarunk: — azok, amiket erre nézve lapunk legutóbbi számban közreadtunk, nyílt felszólalást hívtak ki a »Szentes-Vidéki Takarékpénztár« részéről.

Mindenki jogát tiszteljük, aki — ha mindjárt helytelen felfogásból indulva is ki, — magát akár érdekeiben akár egyébként sértve érzi a lapunkban bármilyen elmondottak által és ezek ellenében a maga igazat akarja a nyilvánosság előtt védelmezni.

Természetesen, hogy így most elsősorban a »Szentesvidéki Takarékpénztár«-tól kapott s ez újra vonatkozó irást adjuk közre, — aztán folytatjuk majd a magunk gondolatait. Az irás így szól:

Tisztelt Szerkesztő úr!

B. lapjának 68-ik számában a »Közvilágítás ügye« című egy befejező cikk jelent meg, melyben — miután az előző két számban rejtélyesen hangon ígért leleplezéssel sikerült az olvasó közönség érdeklődését felkeltetni — egyenesen a Szentesvidéki Takarékpénztár vádolja meg a Dr. Szánthó-féle reménybeli villanyvilágításra bekövetkezett tényleges sötétiségről s szandékos rosszakaratot azt állítja, hogy a Siemens és Halske cég kezdeményezésére a tarsulás a Szentesi Takarékpénztár és Szentesvidéki Takarékpénztár közt 40—40000 ft befektetéssel azért nem sikerült, mert ez, a Szentesi Takarékpénztárnak nyakába akarta varrni a Tóth Árpád-féle gőzmalmot, s ennek értékét 25000 frtban a maga 40000 frt hozzájárulási összegébe beszámítani kívánta, vagyis, hogy ezek szerint a Szentesi Takarékpénztár 40000 ft készpénz befektetésével szemben egyértékűen 15000 frt készpénzt akart volna adni.

Eltekintve attól, hogy nehéz lenne megvonni a határt, ameddig egy Takarékpénztár üzletérdekének köteles előmozdítása terjed, s amelyen túl az erőszakot haszonserzés kezdődik, mint a tárgyalásokon egyik résztvevőnek az idézett állítást merő valótlanságnak jelentem ki, s állítom, hogy a kérdéses villanyvilágítási concessió átvétele felett tartott tárgyalásoknál a Szentesvidéki Takarékpénztár mindvégig oly kulans és nyílt magatartást tanúsított, a mely a Siemens és Halske céget teljesen megnyugtatta.

A tényállás ez:

A Siemens és Halske cég a Szentesvidéki Takarékpénztár igazgatóságát megkereste, hogy ő hajlandó a Dr. Szánthó-féle villanyvilágítási vállalat átvételére, ha a helyi érdekesség minél nagyobb biztosításra ültársul megnyerheti a Szentesvidéki Takarékpénztár 80000 ft befektetéssel. Az igazgatóság elvben a tarsulásra késznek nyilatkozott, ha a 80000 ft megosztására valamelyik helybeli Takarékpénztár hozza tarsul szerződik; ennek megtudására, esetleg a további tárgyalások folytatására a saját kebeléből egy bizottságot küldött ki.

A bizottság megkeresésére a Szentesi Takarékpénztár kijelentette, hogy elvben szintén hajlandó a tarsulásra s a módzatok megállapítására, javaslat-tételre a sajátkebeléből szintén egy bizottságot küldött ki.

Midőn erről a Siemens és Halske cég értesítve lett, a kiküldött bizottságok elé egy szakértelemmel kidolgozott részletes tervezetet terjesztett, melyben kitüntetve lett a berendezés, üzembentartás költsége, évi kiadása, valamint a remélhető bevétel.

A memorandum kiinduló pontját képezte a ma még törvényes tulajdonos nélkül álló Tóth Árpád-féle gőzmalomnak teljes felszerelésével való átvételre 30000 ft értékben; indokolta ennek szükségességét a vállalkozó cég szakértő mérnöke azzal, hogy a vállalat érdekében allana az általános villanyvilágítás behozatalára legalkalmasabb, most bekövetkező téli időszakot felhasználni, e célból az üzembentartás évi október vagy november hónapban megkezdni; indokolta az átvétel szükségességét azzal is, hogy a malom gőzgépe teljesen megfelelő, ártéri kútja van és hogy egy új telep felállítására, berendezése 75000 frt költségét igényelne, — hivatkozott a cég a maga kétszeres összegű érde-

keltetésére, a vállalatnak öt terhelő vezetésére, mely körülmények a céget nagyon is erős meggondolásra utaltak.

A tárgyalás folyamán a Szentesi Takarékpénztár küldöttsége az átvétel ellen kifogást nem tett, de magasnak találta a malom 30000 frtra értékelését, mire a Szentesvidéki Takarékpénztár megbízottai kijelentették, hogy habár a malomra 30000 frt be-táblázott kölcsön van is a takarékpénztárnak, hajlandó a 30000 frt értékű 24000 frtra leszállítani, mely összeget a vállalatnak törlesztéses kölcsönként lesz hajlandó a takarékpénztár átengedni s így készpénzben ad 40000 frtot, ezenkívül 24000 frt annuitásos kölcsönt.

Ezen ajánlatban úgy a Siemens és Halske cég, mint a Szentesi Takarékpénztár kiküldötti megnyugodtak s miután még a reménybeli bevételi összegek is a 2 küldöttség kívánságához képest leszállítottak, az addig folytatott tárgyalások befejezést nyertek.

Hogy a Szentesi Takarékpénztár kiküldötti a megbízó igazgatóságnak miként referáltak — minő javaslatot tettek s arra az igazgatóság mit határozott — a Szentesvidéki takarékpénztár ma sem tudja, csak mint hír szivargott ki, hogy elutasította volna a tarsulást azért, mert már tekintélyes összeget fektetett ingatlanokba, a cikkirő szerint pedig azért, mert a malom átvételével a Szentesvidéki Takarékpénztár érdekét nem kívánta előmozdítani. Azonban én ezek egyikét sem vagyok hajlandó elhinni, mert feltételezem a Szentesi Takarékpénztárról annyi kollegialitást és illemosságot, hogy azt a tarsintézetet, a melyikkel a villanyvilágítási ügyben 3 hónapra keresztül tárgyalta, értesítette volna elhatározásáról, feltételezem róla annyi nyíltságot, hogy ha az lett volna az ok a visszalépésre a mit a cikkirő állít, határozottan megmondta, vagy legalább a tárgyalások folyamán sejtetni engedte volna a malomátvételtől vonakodását; de nem hiszem oknak a visszalépésre az ingatlanokba befektetett összegek nagyságát sem, mert hiszen az igazgatóság ezt a tárgyalásokba bocsátkozás előtt is tudta.

Ami végül a cikkirő azon határozott rosszakaratú kijelentését illeti, hogy a malom bármily csekély értékét is alig képviselhet, mert csak a falak számítanak — megjegyzem, hogy annál a gőzmalomnál — mely magában foglal egy 94 lőzerjű 10000 frtért vett gépet, egy 4—5000 frt költséggel épített ártéri kútat, egy 4—5000 frt költséggel építhető kéményt, — nem csupán a falak számítanak, és amely malom a Siemens és Halske világhírű cégnek megér 30000 frtot, amelyik a cikkirő szerint 90000 frtot hajlandó befektetni a vállalatba, akkor a két takarékpénztár a maga 40—40000 frjtól aligha tétheti a malom értékétlen voltától.

Sz. E.

Térszűke miatt nem terjeszkedhetünk ki ezúttal arra, hogy a takarékpénztári ügyész úr levelének minden tételével behatóan foglalkozunk. Ezt a jövő számban tesszük majd. Addig is azonban tartozunk két határozott kijelentéssel.

Az egyik az, hogy amiket a villamvilágítási vállalatról írunk vagy ezután írunk, azokra nézve semmi felvilágosítást vagy adatot a Szentesi Takarékpénztártól nem kaptunk s cseztől a nevezett pénztézet távol áll.

A másik az, hogy semmiféle animozitás vagy rosszakarat egyik pénztézet ellen sem diktálja soha azt, amit mi közérde-sben — ami a villamvilágítás is — írunk; magánkérdésekkel foglalkozni pedig nem szokásunk. Határozottan vissza kell tehát utasítanunk minden olyan innsciációt, mely kérdédekű felszólalásainkat bárki vagy bármilyen is rosszakaratot tulajdonít.

Ujdonságok

Szentes, 1900. augusztus 30.

— Községi tisztújítások. Dereckegyháza

községben a másodbírói, esküdti, pénztárosi és közigazgató, Szegvár községben pedig egy irnoki állás lesz legközelebb választás útján betöltendő. T a r y István járási főszolgabíró, ez állások betöltése érdekében f. hó 30 ra, illetőleg 31-re hívta össze a választóközgyűlést, melyen — mind a két községben — személyesen fog elnökölni.

— **A vásárhelyi n. sz. miklósi vasút** létesítésének céljaira Szerb- és Német-Csanád községek összesen 300 ezer korona értékű hozzájárulást szavaztak meg, törzsrészevények ellenében. Szerb-Csanád község képviselői tesületének ezen határozata ellen a szan-markói hercegnő uradalma, mint érdekelt fél főbebevezést adott be; ezt azonban a múlt hét folyamán az uradalom visszavonta. A vasút létesítése újból tehát ez az akadály elhárult.

— **Elutasított főbebevezés.** N a g y József adóügyi tanácsnok megfőbebevezte a közigazg. bizottság azt a határozatot, mely őt — a fegyelmi eljárás egyidejű elrendelésével — hivatalos állásától is felüggesztette, — a főbebevezés elutasításával — a határozatot jóváhagyta és így végre eljutunk ebben az ügyben is oda, hogy a fegyelmi eljárás a nevezett tanácsnok ellen lefolytatható lesz.

— **Kitüntetett armentesítő társulat.** A körös-tisza marosi armentesítő társulatot, a párisi nemzetközi világkiállításon az aranyéremmel tüntették ki. Annal nagyobb örömmel töltötte el a társulat vezetőit ez a kitüntetés, merthogy a hazánkbeli társulatok közt egyedül ezt tüntették ki aranyéremmel, — a kiállításban részt vett többi társulat ezüst vagy bronzérmét kapott csak.

— **A villamvilágítás, mely a közönség előtt merőben ismeretlen okból több mint egy hete berokkolt, — mint értesülünk ma estőlől kezdve ismét teljes fényességgel fog vendéglőkben, kávéházakban, üzletekben és mindama magánlakásokban tündökölni, ahová eddig bevezették. Nem kutatjuk a szünetelés okát, ez valószínűleg a vállalkozók dolga is. Azt azonban épp a vállalkozók és a vállalat érdekében mondjuk, hogy nem helyesen történik és a vállalkozásnak nincsen is előnyére, ha a köztük felmerülő bármely okból magát a vállalatot, ilyen időleges szünetelgéssel diszkreditálják.**

— **Hegyi páter meg a dülö.** H e g y i páternek, a sok furcsa ügyéről nevezetes és hírhedt csongradi plébánosnak az a legújabban kiderült csinnyeteve, hogy a plébania földjéhez hozzátalált tulajdonítani egy jókora darab földet, a mellette elvonuló közdülőútból. A község hatósága rájött a páter huncutságára, megtartotta a helyszíni szemlét és megállapította, hogy a dülöt csakugyan megszükitették. H e g y i páter ekkor azzal védekezett, hogy nem ő, hanem az átellenes szomszédja cselekedett ilyen kapzsi módon és kérte a hatóságot, hogy mérnöki felmérés útján állapítsa meg, ki vett hát el földet a dülöútból a magához? A mérnöki felmérés f. hó 22 én meg is történt és most már ez is megállapította, hogy H e g y i páter 75 négyzetööl területet foglalt el a közdülőútból. Nagy bátorságra váll ugyan, hogy H e g y i páter — noha jól tudhatta, hogy az ő fején van az a bizonyos vaj, melylyel a napra menni nem tanácsos, — még mérnöki tudomány útján is meg akarta állapíttatni a maga ludas voltát; — de az már éppen nem mutat tisztességes papérzésre, hogy a reverendába burkolózva, ártatlan szomszédjára akarta ráfogni a közdülőút

eltulajdonítását. Nem így tanította ezt a Megváltó, akinek isteni tanítását közvetíteni a hívőknek, — bizony nem méltók a H e g y i páter-féle emberek.

— **Eljegyzés.** T r e s z k o n y János, a szentesi állami főgimnázium tanára a napokban jegyezte el magának T o m b o r Kamilla kisasszonyt, T o m b o r László nagybittsei gyógyszerész kedves, szép leányát.

— **Megdrágul a pakszus.** Az állategész ségügyi szolgálat államosítása a következők újév első napjával lép életbe, ezt a szolgálatot január 1-től állami állatorvosok fogják ellátni, akiket ekkorra kineveznek. Természetes, hogy ezeket az állatorvosokat az állam fizeti, de természetes az is, hogy e többletkiadásnak miből leendő fedezése iránt már most megteszik az intézkedéseket, mert bizonyos, hogy az államkincstár nem fogják ezzel az új kiadással — fődözet előteremtése nélkül — terhelni. A földmívelésügyi miniszter körrendeletet is intézett már valamennyi törvényhatósághoz, melyben tudatja, hogy az állategész ségügyi államosítása következtében újított: a marhalevelek díjai emelkedni fognak, vagyis megdrágul a pakszus. Január 1-től fogva ugyanis, az új járlat levelek közül a 2 éven fölülű lovak és szarvasmarhák járata 20 fillér, a 2 éven alóli lovak és szarvasmarhák valamint a szamarak és öszvérek járatainak ára 12 fillér, a juhok, kecskék és sertések alapjáratainak ára 4 fillér, minden további darab után pedig további 2—2 fillér lesz. Így aztán ami megmaradna a réven, elmegy a vámon.

— **Egy kanál kökkő.** E n n y i volt, a mit egy megmondatlan cselédleány egy pohár vízben feloldott, hogy megszabadítsa magát a földi szenvedésektől, melyeket egy elkeseredett pillanatban magára nézve elviselhetetlennek tartott. Az egésznek az oka pedig csak annyi volt, hogy a gazdaja Cs. M. iparos engedetlenség miatt megfenyítette. A érzékeny természetű leányra ez azonban annyira hatott, hogy e fenyíték után az istállóban lévő kék követ, melyet ott egy tehén gyógyításra használtak, — egy pohár vízben feloldotta, azon reményben, hogy talán őt is kigyógyítja majd földi szenvedéseiből. Szerencsére azonban az adag célja elérésére kevésnek bizonyult, s így az egész — reá nézve könnyen végzetessé válható — megmondatonl tététől, egy pár napi betegség után meg fog szabadulni. A csekély belső sérüléseket szenvedett leányt, most szülei lakásán ápölkák.

— **Pollak Antal földink találmánya.** Rövid idő múlva világforgalmi gyakorlatba jön P o l l a k Antal földink, P o l l a k Sándor dr. várm. főorvos fiának korszakos találmánya: a a gyorsstávör. Mint most Parisból írják, a nemzetközi villamossági kongresszus előlén P i n t é r gyárigazgató Budapestről előadást tartott a P o l l á k - V i r á g - f é l e gyorsstávör készülék tökéletesítéséről. A kongresszuson bemutatott próbák, a készülék működéséről, általános feltűnést keltettek.

— **Elfogott templomrablók.** A sándorfalvi csinos kápolnát, mely ott diszlik a rodica úton, amelyet seregesen szoktak, különösen ünnepnapon, a hívek felkeresni, rövid időközben már háromszor rabolták ki. A f. hó 22 én jártak a betörők először a kápolnában. A hívők reggel a kápolna ajtaját tárva nyitva találtak és az oltáron minden felforgatva. Az értéktárgyakat összeszedték, a perselyeket feltörték az ott járt gazemberek. A csendőrségnek jelentést tettek az esetről és a nyomozás azonnal megindult, de akkor eredménytelenül. Három nappal később, f. hó 5 én ismét feltörve találtak a kápolnát és a gonosztevők az alkalommal ismét több darab értéktárgyat vittek el. És alig egy héttel erre, f. hó 13-án harmadszor is ellátogattak a betörők a kápolnához, ismét felforgattak

ott mindent és ismét meglepték az oltárt és a perselyeket. A csendőrség éjjel-nappal nyomozott már ekkor a vakmerő rablók után. Elfogtak sok embert, faggatták valamennyit, míg végre aztán f. hó 27-én az igazi tetteseket sikerült kézrekeríteni M é s z á r o s Imre 13 éves, R o s e n b e r s z k y Márton 14 éves, B o s n y á k Gergely és M é s z á r o s József 16—16 éves suhancok személyében. A fiatal, éretlen gazdák töredelmesen beismerték a bűnüket. Az elrablott templomi értékeket azonban már nem tudták előadni, mert azokon túladtak A csendőrség a négy fiatal templomrablót bekísérték Szegedre és ott a Királyi ügyészség fogházába szállították őket.

— **Színházi hír.** P e s t i I h á s z Lajos színtársulata, a nyári szabadágéje után, a múlt szombaton kezdte meg előadásait Zentán, ahol 5—6 előadást akart csupán tartani a szingigazgató, mert az volt a terve, hogy szeptember 1 én már nálunk játszik. Ettől a tervtől azonban, a villamvilágítási veszedelmre való tekintettel el kellett állnia és idejövételét néhány nappal elhalasztani. Így a színházi évad kezdete rövid halasztást szenved és a színtársulat előrelátásként csak szeptember 5 én vagy 6-án kezd meg nálunk az előadásai sorozatát.

— **Gyilkos szerelem.** Szerelméltésből elkövetett büntényről értesítik lapunk Dorosmáról, ahol f. hó 26-án este 8 órakor történt egy leány miatt legénypusztítás.

A legények, akik ennek a véres drámának a hősei, mindketten ismertek Dorosmán. A dali B a l o g h Antal fiatal legény, előkelő földbirtokos család sarja lévén, a községben mindenütt ösmeretes volt, a másik legény, a 18 éves G y u r i s István utcafele legényke, falu bolondja, így hát még az utcagyerekek is névszerint tudták kiletet.

A sors szeszélye úgy hozta magával, hogy ez a két legény ugyanazt a leányt szerette, a szép T a r i Mária, aki, a dolog természete szerint B a l o g h Antit részesítette előnyben. A háttérbe szorult falu bolondja kétségbeesett szerelméltésébe lobbant ennek láttára s elhatározta, hogy gyűlölt vetélytársát elcsizli láb alól.

Bűnös tervét vasárnap este hajította végre. Kileste Balog Antit, mikor este 8 órakor T a r i é k t ő l hazafelé tartott s e g y f ű r é s z s z é átalakított kaszahegygyel gyilkos támadást intézett ellene. A borzasztó eszközzel először jobb, aztán bal arcába csapott vetélytársának, akit — fogait kiverve — rettentően eklekeltette, aztán pedig a torokrá szujtott s a gégéjét teljesen összeroncalt. Mikor B a l o g h Antit összeesett, a bolond G y u r i s István menekülésre gondolt, de az összetűt emberek elfogták s átadták a csendőrségnek.

A szerelméltés szerencsétlen áldozata most haldoklik s orvosi vélemény szerint aligha fogja borzasztó sérüléseit kiheverni.

— **Talált tárgyak.** Egész raktárrá növi már ki magát a rendőrségi iktató, mivel a talált és tulajdonosai által a nem vett tárgyakat mind oda raktározzák be, úgy annyira, hogy maholnap sokkal inkább fog az egy öregnemű úzer (magyarul ózeres) raktárhoz, mint egy komoly hivatalos helyiséghöz hasonlítani. Egy jól berendezett háztartás minden szükségletét feltalálják ott az illetők, ha ugyan érdeklődnének utána a károsultak. Azonban úgy látszik, olyan jó világot élünk, hogy manapság már nem is érdemes az elvesztett holmi után fáradni. Megalább erre enged következtetni azon körülmény, hogy a rendőrségben mindinkább felszaporodik a talalt, s gazdái által a nem vett tárgyak halmaza. Most is találhatni ott: zsák búzát, vízmentes ponyvát, női és férfi felső ruhákat, kulcsot, kezttyűt stb. stb. Felhívjuk tehát a károsultak figyelmét holmiakra, hogy ha legalább nem is az elvesztett tárgyakért, de legalább hogy a hivatali helyiséget szabadítsák meg attól a sok heme-humitól, a mely mindinkább megfosztja azt az anélkül is szűk helyiséget hivatalos jellegétől.

— **Ügyvéd a vádlottak padján.** Doroszmán a f. hó tavaszán rettentő nagy kavarodás volt a községi képviselőtestület egy közgyű-

lésen. D u d á s Béla, a nálunk is jól ismert malikános vén fiskális csinálta a rajkozható illő jelenetet, egy beszédében stentori hangon vádolva a közbirakosság kilencs bizottságát és annak elnökét, F a r k a s Vincét, hogy jogtalanul vette el egyes birakosoktól fekvő ségeiket. A gyűlés után a kilencs bizottság rögtön tanácsot tartott és megbizta elnökét, hogy szerezzen nekik elégtételt. F a r k a s Vince ezután nem okoskodott sokat, hanem egyszerűen nyilvános rágalmazásért indította meg a fenytő pört D u d á s ellen a szegedi járásbiraságnál mely a nevezett aztán a rágalmazásban vétésnek is mondta ki és ítélte 10 napi fogházra, ekvile 50 korona pénzbírságra mint fő és 25 korona mellékbitetésre, mely behajthatlan- ság esetén szintén 5 napi elzárásra változik át. Ezt az ítéletet D u d á s fiskális a törvényszékhez föllebezte meg, ott azonban az ítélet helyben hagyták. Most aztán a makra doromsai fiskális ez ellen is felfolyamodással él.

— **Meglopta a férjét.** Egy hűtlen asszony B a r a n y i Mari ellen tett a férje: K ö b l ö s Gábor IV. tized 793 sz. a. lakos panaszt a rendőrségen, hogy míg 6 28 an délután munkában oda járt, addig az asszony 3 kiskorú gyermekével együtt a háztól eltávozott, magával vivén egyttal a férj munkája által megtakarított 180 frtot, 5 zsák búzát, zsiradékot, szóval minden értékesíthető s könnyen elhordható tárgyat. A szegény ember midőn napi munkájából haztert, házat teljesen kifosztva találta, s elkeseredésében feljelentéssel élt a hűtlen asszony ellen, ki egyszerre fosztotta meg öt családi nyugalmát, gyermekeitől és vagyonától. A mindenéből kifosztott férj felesége tettének okau azt valjja, hogy az asszonynak egy más emberrel viszonya volt, amiről eddig 6 semmit se tudott, s az vette rá, hogy ötet hűtlenül elhagyja. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Éjjeli tűz.** Nagy tűzi láma verte el f. hó 28 an éjjeli 12 és 1. óra között a város nyugalmát. Ijedten ugáltak ki a gyákból a harangzúgás által felvert lakosok, hogy segídkezzenek, s tekintettel a nyári szárazságra, a tűz tovább terjedését lehetőleg meggátolják. K i s s Ferenc muzsikusknak a IV-ik tizedben lévő háza gyulladt ki, s a nagy nádfedeles lakóház, dacára az oltásra irányuló minden törekvésnek, — teljesen le is égett. Szerencsére azonban a környező többi nádfedeles hazat sikerült megmenteni. A kar több száz korona, mely azonban a biztosítás révén megtérül. A tűz oka eddig ismeretlen.

Selyem-Blousok 2 frt 40 krtól

fejlebb — 4 méter! postabér és vámmentesen szállítva! Miniat postafordultával küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és szines „Henneberg-selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig. méterenkint.
Henneberg G. selyemgyáros (cs. és kir. udvari-szállító) Zürichben. 6

Értesítés.

A szentesi ev. reform. egyház által fenntartott elemi iskolákban a 1900—1901 ik iskolai évre a beiratkozások Szeptember 3. 4 és 5. napjain tartotnak meg olyképen, hogy a növendékek az egyház tanácsstermében jegyeztetnek be. ugyanitt fizetendő minden növendék után az országos tanítói nyugdíj alapra 15 kr. A beiratás után a szülők utjonan felvett gyermekeiket, illető osztályaikba vezetik be. A tanévet megnyitó istentisztelet Szept. 6-an csütörtökön reggel 8 órakor lesz a ref. templomban, mely után a rendes tanítás megkezdődik. Egyháztanácsunk határozatából ez úton hívom fel a szülőket, hogy 6—12 éves mindkét nemű gyermekeiket a mindennapi iskolázásra, 12—15 éves gyermekeiket pedig az ismétlődő iskolába a jelzett határidő alatt beiratni

el ne mulasszák, mert a be nem írott növendékek, mint iskola mulasztók fognak a városi előljáráshoz megfelelő büntetés céljából át-tétetni.

Szentes 1900 aug. 28.

Futó Zoltán.
ev. ref. lelkész
iskolaszéki elnök.

Irodalom.

Az országos m. kir. színművészeti akadémián a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 6—7-én, az akadémia I. és II. osztályába pedig szeptember 8 an tartatnak meg d. u. 3 óráig kezdve.

Az országos m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkívánatnak:
a) Színpadias, csinos alak. b) Tiszta kiejtésű, csengő hang. c) Kifejlett test alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményyt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Anyai műveltség és iskolai képzettségről való bizonyítvány, a mennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyami megegyezés. A mely jelentkezéssel ezek nem személyesen jelennek meg, megegyezésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező növendék csupán a valóságos és törvényes családi nevével irhatja be magát. g) Jo magaviseletéről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal, vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával mulhatatlanul igazolandó. h) Minden ujjonnan jelentkező az előkészítő osztályba csak próbaidőre vétetik fel; ennek letelével újabb vizsgálatnak vetetik alá. A főlvetel tehát nem végleges, a letelt próbaidő után a tehetségtelen, vagy hanyag növendék elbocsátatik. i) A belépő új növendék 2 korona beiratasi díjat s 10 korona felvételi díjat, valamennyi növendék pedig 2 korona beiratasi díjat, azonkívül 60 korona tandíjt, tartozik 2 részletben, u. m. szeptember elején és februar 1-én előre fizetni. j) Minden főlveti növendék tartozik szülőivel, vagy gyamjával együtt az elejük terjesztendő kötelezvény aláírni.

Bővebb értesítést az int. igazgatósága (Kerepesi-ut 1. sz. III. em.) készséggel ad.

Népesedési mozgalom.

1900. évi aug. 18—25 ig.

Születtek: Lajos Mária, Szilágyi János, Répa Istvan, Kadar József, Dóci Sándor, Labadi Sándor, Sajtós Eszter, Kotvics Varga Julianna, Szóllath Margit, Matéffy Anna Lidia, Vass Miklós, Boros Julianna, Vince Maria, Gilice Zsuzsanna Molnár Lidia, Kristó Nagy Istvan Imre, Balint Lajos, Török Imre,

Meghaltak: Egétő Terézia 23 hónapos, béluhur. Fehér József 53 éves, bégümösödés. Nemesi Vilma 16 éves, tüdőgümőkör. Répa Istvan 1 napos, atelektátia. özv. Fazekas Péterné 80 éves, aggkör. Tóth Kalman 17 hónapos, béluhur. Magyar Laszlo 14 hónapos, béluhur. Dömsödi Rozalia 10 napos, ranggörgör. özv. Paksi Józsefné 98 éves, aggkör. Molnár Ignac 6 hónapos béluhur. Kenyeres Maria 6 hónapos tüdőlobb. Vass Miklós 3 napos, születési gyengesség. Egétő Eszter 8 hónapos béluhur.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Dr. MATÉFFY FERENC**
lárs-szerkesztő **BANKALVI LAJOS**

Bóna Sándornál

(lakása a gymnáziumi tornacsarnokkal átellenben) a legfinomabb cs-mege szőlők kg-kint 40 fillérért kaphatók.

Depszer Károly és Depszer Teréz tulajdonukat képező kajáni 120 hold földjük, tanyaépületekkel együtt, kedvező feltételek mellett eladó. Ugyancsak **DEPSZER KÁROLY** nál **rumos és boroshordók eladók.**

UNTERMÜLLER ERNŐ

könyvkereskedése.
SZENTESESEN. — PETŐFI-SZALLODA.

Gymnasiumi és polgári leányiskolai **tankönyvek** beszerzésénél ajánlom az üzletemben található raktárt, hol **partiban vett, teljesen új komplett, tiszta tankönyvek** vannak s míg a készlet tart, fél árért lesznek árúsítva.

Rajztömbök és füzetek, saját gyártmányaim olcsóbbak és jobbak mint a bécsi gyártmányok.

Dús raktár **rajzeszközökben, tusokban, festékekben** és az összes iskolai kellékekben.

Tankönyvek bevásárlásánál a legnagyobb óvatosságot ajánlom, mivel számtalan mult évi kiadás van forgalomban, s a mely az életbeléptetett új tanterv alapján használhatatlan.

Diák-naptárt teljes naptárral minden növendék ingyen kap.

Tankönyvek bekötése egész vászonkötés en, **nickel-sarkokkal** — darabonként **40** fillér.

Tisztelettel:

Untermüller Ernő.

Schneider-féle **Páfrány-tokocskak**, (Galandózz elhajtó.)

Millió embernek a szer visszaadta teljes egészségét
Kik galandferegben és gyomorban szenvednek.

Pántlikagiliszta fejestől a páfrány-tokocskak által fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélkül gyors és biztos eredményeért jótállás nyújtatik. Nem art, ha pántlikagiliszta fereg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. — Törvényesen védve. Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel-és külföld részére 4 frt postai utánvétellel vagy 350 előre való beküldésével. A pántlikagiliszta tünetei a következők: Az arcz halvány-sarga, bagyadt tekintet, kék szemkarikák, lesavanyodás, cinyalkasodás, bevont nyelv-emészthetlenség étvágytalanság felváltva mohó étvágygal, gyakori rosszullet vagy éppen ajulasok s szédülés főleg éhgyomor, nál, egy gombolyag felszallasa egész a nyakig, nyál összegyülemlés, a test megdagadás, gyomororvas, gyomorhév, gyakori felbőgés, bégörgés, hengergetés, hullámszerű mozgások, szűró, szívó fájdalom és szűrárok a belekben, szivódógas, a vérkeringés rendetlenségi, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a búskomorságra való hajlam, életuntság és a halál óhajtása. Egyedül valódi kapható: **Schneider József** gyógyszerésznél, **Reszicán, főútcza 24.** (Délmagyarország.) 50—16